

په یو نظر کې

په کابل، بدخشان، تخار، کندوز، سمنگانو او بلخ ولایتونو کې فعالیتونه

پروگرام: په افغانستان د انرژۍ د تامین په موخه د نهادونو څخه ملاتړ (IDEA)

دستور ورکونکي اداره: د آلمان د اقتصادي همکاریو او پراختیا وزارت (BMZ)

شریک: د افغانستان د انرژۍ او اوبو وزارت، د افغانستان د بریښنا شرکت

پلي کونکي اداره: د KfW پراختیایي بانک

Provinces: بدخشان

Provinces: بلخ

Provinces: کابل

Provinces: کندز

Provinces: سمنگان

Provinces: تخار

د پروگرام موخه: د راز راز اړونده سیاسي او اقتصادي ادارو د ظرفیتونو غښتلی کول هم په ملي کچه او هم د ولایتونو په کچه

Overall term: مرغومي ۱۳۹۳ – غبرگولی ۱۳۹۷

برېښنا د اقتصادي شاخص په توګه – د قانوني چوکاټ رامنځ ته کول او د پانګونې آسانتیاوې

د آلمان فدرال حکومت د افغانستان د نهادونو او موسسو څخه ملاتړ کوي چې په اوږدمهال کې د برېښنا برابرولو ته په ټول هیواد کې زیاتوالی ورکړي او په دې دې پګر کې پانګونې وهڅوي ترڅو چې په راتلونکي کې په ټولو لږیو کې همغږي د افغانستان په لاس کې وي – هم په ولایتونو کې او هم په ملي کچه.

وضعیت

اوس مهال د افغانستان د کلیو د اوسیدونکو د درې څلورمې برخې ته د انرژۍ منظمه برابرولو یو نه کیدونکی کار بلل کېږي. په وار وار د برېښنا تلل د ژوند په یوه عادي کار بدل شوی دی. د برېښنا د انرژۍ تولید بسیا نه کوي، د برېښنا د لېږدوني سیستمونه شتون نلري یا زاړه شوي دي، د برېښنا د ویشني شبکې نیمګړتیاوې لري یا په بسیا توګه پراختیا نه ده موندلې. دغه وضعه د برېښنا د ضعیعاتو د د څو وروځو دپاره د برېښنا د نشتوالي سبب ګرځي. دغه وضعه همدارنګه موسساتو او تولیدي کارخانو ته د برېښنا د پادمنې برابرولو ځنډ ګرځي. سربیره پردې، په افغانستان کې داسې یو حقوقي چوکاټ چې په ټول هیواد کې د انرژۍ په پګر کې پانګونه آسانه کړي او پانګونې وهڅوي او تضمین یې کړي، شتون نه لري.

موخه

ددې پروژې موخه داده چې د افغانې ټولنې دپاره انرژۍ ته لاسرسی ممکن کړي چې تر زیاته حده پورې د هیواد د اقلیم سره سمون ولري ترڅو اقتصادي پرمختګ پیاوړی کړي و په اوږدمهال کې د بې وزلۍ کچه را ټیټه کړي. په دې زمینه کې باید افغانی نهادونه او کارپوهانو ته توان ورکړل شي چې د برېښنا د انرژۍ د پادمنې برابرولو حقوقي چوکاټ منځته راوړي.

اقدامونه او پایلې

د افغانستان حکومت په پام کې لري چې د راتلونکو پنځو کلونو په ترڅ کې د ملي

اضافي معلومات

- Fact sheet: Energy as an Economic Factor
([https://www.ez-afghanistan.de/sites/default/files/2017-Energie%20IDEA-\(d-7_Pashto.pdf](https://www.ez-afghanistan.de/sites/default/files/2017-Energie%20IDEA-(d-7_Pashto.pdf))
- Renewable energy engineer - Success Portrait - Poster
(<https://www.ez-afghanistan.de/sites/default/files/Renewable%20Energy%20Engineers%20-%20Portrait%20-%20English.pdf>)
- Renewable energy engineer - Success Portrait - Poster
(<https://www.ez-afghanistan.de/sites/default/files/Renewable-Energy-Engineers-Portrait-ENG.pdf>)

اړیکه

Dr Frank Fecher GIZ GmbH د په
افغانستان کې د انرژۍ بنسټیز
پرمختګ پروژې مدیر
frank.fecher@giz.de

انرژۍ تولید د ۲۲۰۰ میگاواټو په اندازه دوه چنده کړي او په دې کار کې شاوخوا ۶۰۰ میگاواټه د نوی کیدونکي انرژيو له لارې تولید کړي. د ریفرینس په توګه د برېشنا ۱۰۰ میگاواټه د ۲۰۰۰۰۰ کورنیو د پاره بسیا کوي. دغه پروژه د افغانی شریکانو، په تیره بیا د افغانستان د انرژۍ او اوبو د وزارت څخه د سیاسي لارښودونو، حقوقي چوکاټونو د تدوین، همغږی کول او تصویبولو او همداراز د طرحو د پلې کولو او د سکتوري پلانونو په منځته راوړلو کې ملاتړ کوي. سربیره پردې، د انرژۍ د برابرولو په اړه د تر ټولو مهمو اړونده نهادونو لکه د افغانستان د انرژۍ او اوبو وزارت، د افغانستان د برېشنا شرکت او د کلیو د بیارغونې او پراختیا وزارت تر منځ د کارونو د همغږی کولو او همکاری د سمون په لاره کې مرسته کيږي.

د نوموړې پروژې له لارې د سلامشورو ورکول هم په ملي کچه او هم د ولایتونو په کچه صورت مومي. په دې ځای کې د انرژۍ ولایتي کمیسیونونه او د نوي کیدونکي انرژيو د همغږی کمیټه (Renewable Energy Coordination Committee, RECC) چې د یوې ملي ادارې په توګه په رسمیت پیژندلی شویده، مرکزي رول لوبوي. دوی دنده لري چې ملي سکتوري پلانونه د ولایتونو په کچه د انرژۍ د برابرولو په پلانونو کې ادغام کړي.

ددې سره موازي، خصوصي موسسات خپلې ګټې د نوي کیدونکي انرژيو په ټولنه (Afghan Renewable Energy Union, AREU) کې سازمان ورکوي. دا پروژه نوموړې ټولني ته د نني سازمان ورکولو او پلان جوړونې په بهیر کې سلامشوره ورکوي ترڅو د ټولو لږیو او هم د کارکونو کیفیت وڅیړل شي او سمون ومومي، ځکه د انرژۍ د سکتور د بیلابیلو پلانونو پلې کول او بریالیتوب، د مثال په توګه د نوي کیدونکي انرژيو د پاره د ۱۰۰ میگاواټ پلان، تر زیاتې اندازې پورې د خصوصي شرکتونو په فعالیتونو پورې اړه لري چې د نوموړې ټولني غړیتوب یې ترلاسه کړی دی. د حقوقي او نهادي چوکاټونو ته سمون ورکول په پای کې د پانګه والو او دولتي او خصوصي تولیدکونکو د هڅولو سبب کيږي چې د انرژۍ د غیرمتمرکزه کارخانو ودانولو او فعالولو ته سرعت ورکړي.

سربیره په دې، افغانی لوري ته د کارکونکو د مسلکي روزنې په اړه د نوي کیدونکي انرژيو د کارخانو د مسلکي منجمنت په موخه هم سلامشوره ورکول کيږي. د افغانستان د انرژۍ او اوبو د وزارت د مسلکي زده کړو مرکز د دې پروژې له لارې تدریسي مواد او د پروگرامونو ملاتړ ترلاسه کړی دی ترڅو په راتلونکي کې هم په یوازې توګه مسلکي پرسونل ته د انرژۍ د بدیلو کارخانو په اړه روزنه ورکړي. دا کار د نویو او بیارغول شویو کارخانو دوامداره فعالیت تامینوی او په عین حال کې د تخنیکرانو او انجینرانو مسلکي شانسونه لوړوي. په دې اړه نوموړې پروژه د نوي

کیدونکی انرژۍ په باب د پوهې پراخول او منجمنت لکه د څارنې او څیړنې د اړینو
ډیتابیسونو او سیستمونو کارول هڅوي. سربیره پردې، افغاني لوري ته د اداري
مقرراتو د تدوین او د اړونده کړنلارو د کارولو په باب د افغانستان د ودانیزو کوډونو
په چوکاټ کې سلامشوره ورکول کيږي تر څو په دې اړه د پلانونو طرح او پلي کول په
ښه کیفیت تامین شي.